

Webinar Autisme & ADHD

MAANDAG 22 JANUARI 20:00 – 20:45 UUR

Huisregels

- Het Webinar wordt opgenomen en kun je terugkijken op www.stressautismmate.nl
- De microfoon en camera van de deelnemers zijn vanaf het begin uitgeschakeld
- Je kunt je vragen stellen via de chat of de vraag en antwoord optie
- Ook is het mogelijk om je vraag te mailen naar:
 - SAM / Emerhese: sam@ggzcentraal.nl
 - NAR: info@nederlandsautismeregister.nl

Voorstellen

Yvette Roke

Psychiater bij Emerhese Flevoland van GGz Centraal en oprichter van STAPP

Anke Scheeren

Universitair Docent aan de Vrije Universiteit en senior onderzoeker bij het Nederlands Autisme Register

Laura de Lange

GZ-psycholoog bij Emerhese Flevoland van GGz Centraal

Lisa Reinerink

Psycholoog bij Emerhese Flevoland van GGz Centraal en projectmedewerker STAPP

Jessica

Onderzoeker healthy lifestyle bij het Nederlands Autisme Register en Ervaringsdeskundige Autisme en ADHD

Programma

20:05 – 20:15	Wetenschap Autisme en ADHD
20:15 – 20:25	ADHD in de spreekkamer
20:25 – 20:35	Interview
20:45 – 20:50	Vragen beantwoorden

SAVE THE DATE!

In april volgt het volgende
Webinar met als onderwerp:
Autisme en opleiding

Autisme & ADHD

Onderzoeksbevindingen van het Nederlands Autisme Register

ANKE SCHEEREN

AUTISME & ADHD: NAR

Kentrou et al. (2021):

- 59% van 1019 volwassenen had extra diagnose naast autisme
 - Vrouwen: 67%
 - Mannen: 51%
- Meest genoemd:
 1. Stemmingsstoornissen, vb depressie (30%)
 2. Angststoornissen (18%)
 3. ADHD / ADD (17%) (vr: 20%; ma: 13%)
- Meerdere diagnoses eerder regel dan uitzondering

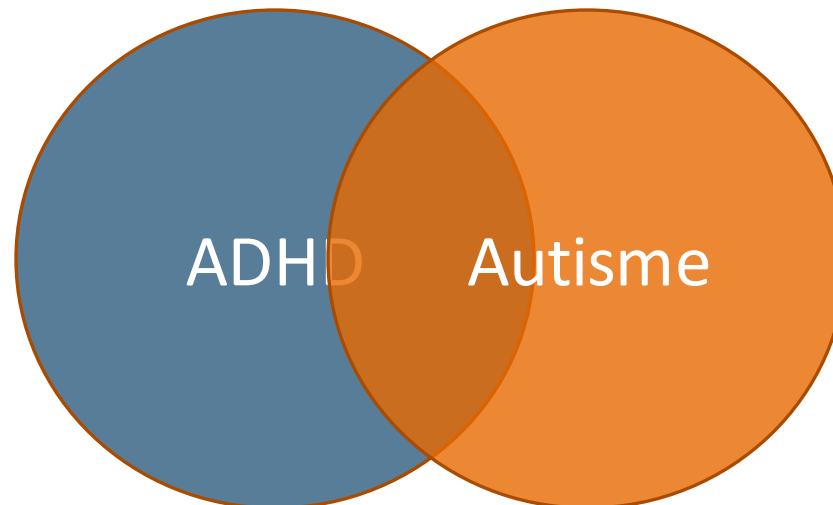
Samen
weten
we meer

AUTISME & ADHD

- Gaan vaak samen (comorbiditeit)
- Andere ontwikkeling (diagnose vaak in kindertijd)
- Grotere kans op ADHD in geval van familie met Autisme
- Grotere kans op Autisme in geval van familie met ADHD

} Gedeelde oorzaak?

AUTISME & ADHD

Appels en peren?

Of... meer van hetzelfde?

AUTISME & ADHD

Aparte categorieën

Of... een continuüm?

AUTISME & ADHD

Johnson:

- Steun voor continuüm?
- Dezelfde factoren in de ontwikkeling verhogen kans op Autisme en ADHD

- Steun voor aparte categorieën?
- Verschillende factoren in de ontwikkeling verhogen kans op Autisme of ADHD

AUTISME & ADHD

Steun voor continuüm?

- Dezelfde factoren in de ontwikkeling verhogen kans op Autisme en ADHD
 - **Achterstand in taalontwikkeling**
 - **Aandachtsproblemen (ADHD: aandacht vasthouden; AU: aandacht loskoppelen)**
 - **Motorische ontwikkeling (vb. fijne motoriek; moeite integratie beweging en beeld; latere mijlpalen)**

AUTISME & ADHD

Steun voor aparte categorieën?

- Verschillende factoren in de ontwikkeling verhogen kans op Autisme of ADHD
- Verschillen hoofdomtrek (ADHD: klein; AU: groot)
- Temperamentsverschillen (aanpassingsvermogen, toenadering zoeken met 6 mnd)

AUTISME & ADHD

Voorlopige conclusie: zowel gedeelde als unieke oorzakelijke basis voor Autisme en ADHD

ARTICLES

<https://doi.org/10.1038/s41588-022-01171-3>

nature
genetics

 Check for updates

Identification of shared and differentiating genetic architecture for autism spectrum disorder, attention-deficit hyperactivity disorder and case subgroups

Manuel Mattheisen ^{1,2,3,38} , Jakob Grove ^{1,4,5,6,38}, Thomas D. Als ^{1,4,5,38}, Joanna Martin^{7,38},

AUTISME & ADHD

Voorlopige conclusie: zowel gedeelde als unieke oorzakelijke basis voor Autisme en ADHD

Autisme & ADHD

ADHD in de spreekkamer

LAURA DE LANGE

AUTISME & ADHD

OVEREENKOMSTEN

- Ontwikkelingsstoornis
- Sociale problemen
- Executieve problemen
- Moeite met zintuiglijke prikkels

VERSCHILLEN

- Sociale problemen hebben een andere oorsprong
- Aandachtsproblemen hebben een andere oorsprong

BEIDE

- Bovengenoemde problemen zijn meestal groter als ASS & ADHD beide aanwezig zijn!

DIAGNOSTIEK ADHD

VERANDERENDE CRITERIA

- Vaststelling van ASS én ADHD werd pas formeel toegestaan vanaf de DSM-5 (2013).
- Criteria van ADHD zijn vanaf 1968 (DSM-II) tot heden (DSM-5-TR) breder geworden.
- Subtypes van ADHD werden pas opgenomen in de DSM-IV (1994)

DIAGNOSTIEK

- Diagnostisch Interview voor ADHD bij volwassenen (DIVA-5)
- Neuropsychologische taken (o.a. meting van aandachtsfuncties en impulsbeheersing)

EMERHESE FLEVOLAND

- Autisme & ADHD komen veel samen voor!
- Bij ca. 40% van alle *onderzochte* cliënten vindt ADHD-onderzoek plaats*
- Van alle *onderzochte* cliënten wordt bij ca. 20-25% ADHD vastgesteld*
- Bij cliënten die onderzocht worden op ADHD wordt dit bij ca. 50% (opnieuw) vastgesteld

* Gegevens 2022 & 2023

AUTISME & ADHD

BEHANDELING

- Psycho-educatie
- Medicatie ADHD (off-label)
- Therapie (CGT, PMT)

BEGELEIDING

- Ambulante begeleiding of coaching
- Innovatieve hulpmiddelen

Autisme & ADHD

Interview

LISA REINERINK EN JESSICA

JESSICA'S ERVARING

- De diagnose
- De combinatie ASS en ADHD
- Tips van Jessica

*"Autisme zorgt ervoor
dat mijn ADHD niet
doordraaft."*

Autisme & ADHD

Vragen beantwoorden

YVETTE ROKE

Bedankt voor jullie deelname

Mocht je meer informatie willen of naderhand nog vragen hebben?
Neem graag contact met ons op via onderstaande contactgegevens:

SAM / Emerhese:

sam@ggzcentraal.nl

NAR:

info@nederlandsautismeregister.nl

SAVE THE DATE!

15 april volgt het volgende
Webinar met als onderwerp:
Autisme en opleiding